

Excursie Deltagebied

8 december 2018

“soms gingen ineens veel vogels de lucht in”

DEELNEMERS

Rob Boesten, Leo Derks, Hennie van Dinther, Willem v. Eijk, Peter de Greef, Jaap Halma, Peter Hikspoors, Martien Hurkmans, John Maes, Adrie van de Mosselaar, Aad van der Pol, Nel & Jo v. Zanten

VERSLAG

We vertrokken om ongeveer 7.30 uur met 3 auto's en 12 vogelaars naar Goeree-Overflakkee. Het waaide flink in Zuidoost Brabant. Maar dit was niets vergeleken met de westerstorm aan de kust. Het stormde zo hard dat petten en mutsen van de hoofden werden geblazen. En het was moeilijk om verrekijkers en telescopen stil te houden.

Onderweg hadden we regen gehad, maar aan de kust was het mooi droog gebleven. We verzamelden ons bij een parkeerplaats van waaruit je naar vogelkijkhut de Kluut kunt lopen (niet gedaan vanwege de ongunstige wind). Hier stond Jaap Halma op ons te wachten. We verdeelden ons hier over de 4 auto's.

De eerste stop was een 3 km vóór Den Bommel. Vanaf een dijk keek je hier op de Ventjagersplaten in het Haringvliet. Er zaten hier veel Pijlstaarten. Verder wat Knobbelzwanen, Grauwe Ganzen, Canadese Ganzen, Smienten en Kuifeenden. Het begin van deze vogeldag was gemaakt.

Vervolgens reden we naar Battenoord. Vanuit de haven kon je links of rechts de vogels waarnemen. De meest bijzondere vogel was de Flamingo. Er zat een groep van ongeveer 50 wit-roze Flamingo's. Diverse fotocamera's zoomden in op deze bijzondere groep.

Maar er zaten ook 3 soorten ganzen (Grauwe, Brand en Rot), Slobeenden, Bergeenden, Smienten, Kieviten, Meerkoeten, Kokmeeuwen en 1 Rosse Grutto (in winterkleed).

De volgende stop was Herkingen. We wilden hier eerst een kop koffie of thee gaan gebruiken. Maar helaas, de Brasserie bij de haven en 2 cafés in de hoofdstraat van Herkingen waren gesloten. Net buiten het dorp ligt natuurgebiedje Paardegat, met een grote plas. Hier zaten veel Smienten, maar ook Wilde Eenden, Kokmeeuwen, Zilvermeeuwen, Grauwe Ganzen en Bergeenden. Onderweg zagen we nog o.a. Grote Zilverreigers, Kleine Zilverreigers, Brandganzen, Kauwen, Eksters en Blauwe Reiger.

We vervolgden onze weg naar Stellendam. Hier gingen we eerst naar een café-restaurant. We bestelden een kop koffie of thee en bijna iedereen nam ook een stuk appeltaart, met of zonder slagroom. Na deze versnaperingen werden we buiten weer blootgesteld aan de westerstorm. In de Binnenhaven hebben we Futen, Kokmeeuwen, Grote Mantelmeeuwen, Aalscholvers en 1 Middelste Zaagbek waargenomen. In de Buitenhaven, met laagtij, honderden Scholeksters, Zilvermeeuwen en enkele Wulpen. Vaak zie hier ook strandlopers en steltloperijtjes, maar vandaag niet.

Vervolgens reden we naar de verbinding tussen Goeree/Overflakke en Schouwen/Duiveland, de Brouwersdam. Golven van bijna 2 meter hoogte beukten op de basalten oever van de dam. Er werd ook veel zand vanaf de duinen de weg opgeblazen. Meestal zien

we hier Steenlopers en steltloperijtjes en duikers, maar vanwege de storm vandaag ook niet. We zagen wel Drieteenstrandlopers (zie foto) Kokmeeuwen, Zilvermeeuwen,

Grote Mantelmeeuwen en Scholeksters. Nel en John ontdekten op zee nog een Zeekoet.

Via een omleiding kwamen we uit bij de Prunjepolder. Zittend op een bankje kon je hier mooi naar de vogels kijken. Er zaten honderden Goudplevieren, enkele Kemphanen, Kieviten, Grauwe Ganzen, Rotganzen, Pijlstaarten, Smienten, Kokmeeuwen en Grote Mantelmeeuwen, Bergeenden, Slobeenden, Wintertalingen en Spreeuwen. Soms gingen ineens veel vogels de lucht in (zie titelpagina), maar toch waren er dan geen roofvogels, zoals een Slechtvalk, te zien!

De volgende stop was een kijkwand in Plan Tureluur. Hier zaten honderden Zilverplevieren, 1 Goudplevier, Wilde Eenden, Bergeenden, Smienten, Wintertalingen, enkele Bonte Strandlopers en Rosse Grutto's.

De laatste stop waren de Inlagen. De meest bijzondere vogels hier waren 1 Lepelaar, 12 Kleine Zilverreigers en 4 Kemphanen en een groep Kluten. Maar er zaten ook tientallen Kieviten, Bergeenden, Slobeenden, Wintertalingen, Knobbelzwanen, Tureluurs, Futen, Brandganzen, Kokmeeuwen en Wulpen.

Rustende Kluten

Om ongeveer 5 minuten voor vier werd deze vogeldag afgesloten met een bezoek aan de Heerenkeet, een restaurant waar o.a. vis op de menukaart staat. Onze vogelaars bestelden dan ook vaak een vissoep. Enkelen namen een uiensoep. Plus soms een drankje. Om 16.35 uur werd de terugreis naar Zuidoost Brabant aanvaard. Aangekomen in onze regio regende het. We hebben aan de kust dus geluk gehad met het droge weer met af en toe een zonnetje!

In totaal hadden we 62 vogelsoorten waargenomen.

Willem van Eijk

BIJLAGEN

- Overzicht waarnemingen
- Gereden routes
- Flamingo's in Nederland

Eindredactie: Jo van Zanten, vwg-depeel@ivnastensomeren.nl.

Overzicht waarnemingen

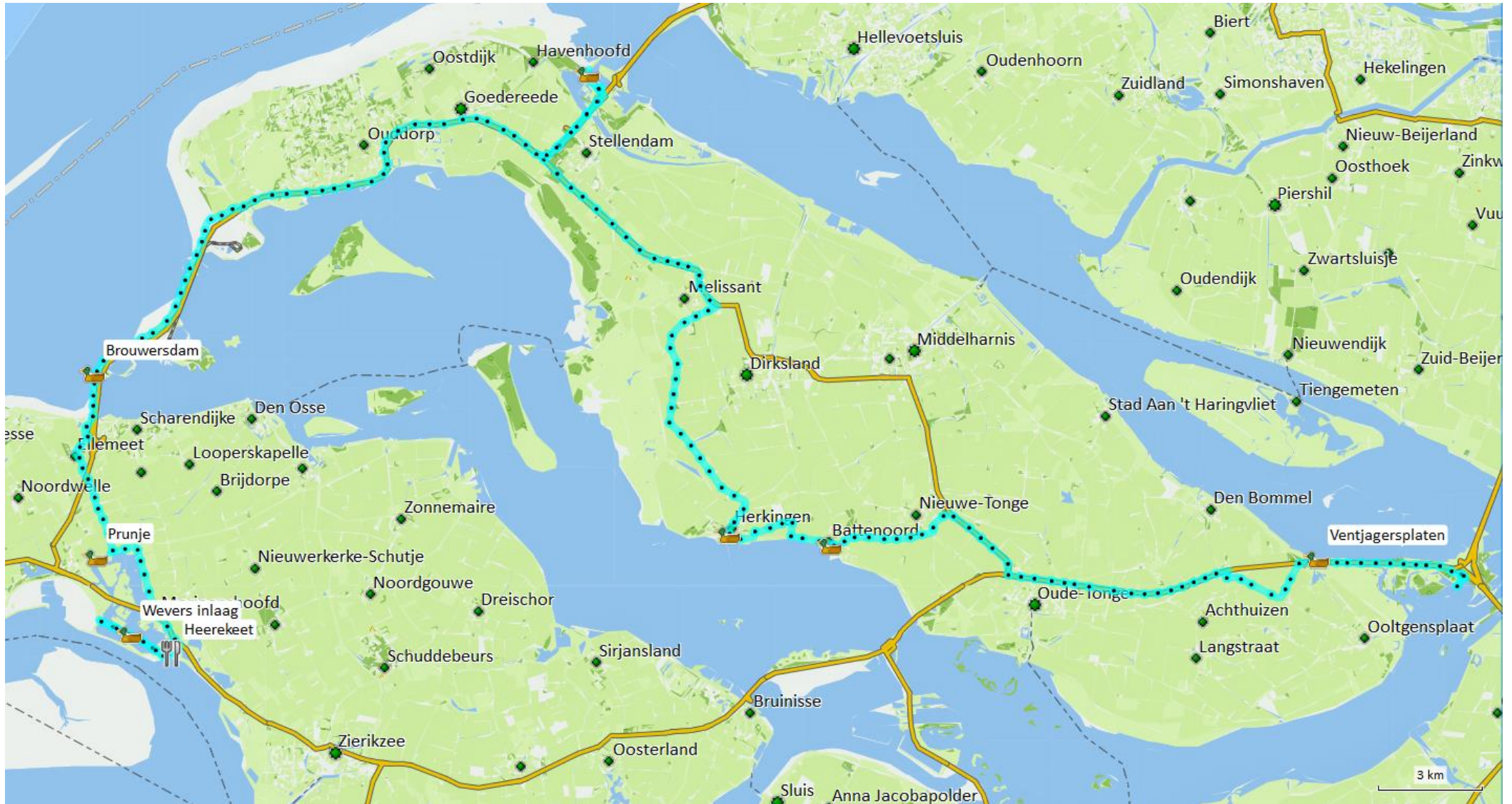
SOORT		SOORT		SOORT	
Futen		Roofvogels		IJsvogel	1
Dodaars	1	Buizerd	1	Spechten	
Fuut	1	Torenvalk	1	Groene Specht	1
Aalscholvers		Patrijzen, Fazanten		Grote Bonte Specht	1
Aalscholver	1	Fazant	1	Piepers, Kwikstaarten	
Reigers, Ooiev.		Rallen		Graspieper	1
Kleine Zilverreiger	1	Waterhoen	1	Witte Kwikstaart	1
Grote Zilverreiger	1	Meerkoet	1	Winterkoning	1
Blauwe Reiger	1	Steltlopers		Lijsters	
Lepelaar	1	Scholekster	1	Merel	1
Flamingo	1	Kluut	1	Mezen	
Zwanen		Goudplevier	1	Koolmees	1
Knobbelzwaan	1	Zilverplevier	1	Kraaien	
Ganzen		Kievit	1	Ekster	1
Kolgans	1	Drieteenstrandloper	1	Kauw	1
Grauwe Gans	1	Bonte Strandloper	1	Zwarte Kraai	1
Canadese Gans	1	Kemphaan	1	Spreeuwen	
Brandgans	1	Rosse Grutto	1	Spreeuw	1
Rotgans	1	Wulp	1	Mussen	
Nijlgans	1	Tureluur	1	Huismus	1
Bergeend	1	Groenpootruiter	1	Vinken	
Eenden		Meeuwen		Vink	1
Smient	1	Kokmeeuw	1		
Krakeend	1	Zilvermeeuw	1		
Wintertaling	1	Grote Mantelmeeuw	1		
Wilde Eend	1	Alken			
Pijlstaart	1	Zeekoet	1		
Slobeend	1	Duiven, Tortels			
Kuifeend	1	Holenduif	1		
Middelste Zaagbek	1	Houtduif	1		
		Turkse Tortel	1		
Waargenomen soort = 1				Totaal	62
Legenda Waarneemlocaties:					
Ventjagersplaten, Haven Battenoord, Herkingen Haven+Paardegat, Buitenhaven Stellendam, Brouwersdam, Prunje, Wevers inlaag					
Waarnemers	Rob Boesten, Leo Derks, Hennie v.Dinther, Willem v.Eijk, Jaap Halma, Peter Hikspoors, Martien Hurkmans, John Maes, Adrie v.d.Mosselaar, Aad v.d.Pol, Jo & Nel v.Zanten				

Opmerkingen:

Door de harde wind en de hoge golfslag waren de waarnemingen aan de Brouwersdam heel beperkt.

Jo van Zanten

Route Deltagebied

Flamingo's in Nederland

Sinds de zeventiger jaren van de afgelopen eeuw leven er flamingo's in volle vrijheid in West Europa. Het zijn Grote Flamingo's (*Phoenicopterus antiquorum/roseus*) die in zuidelijk Europa inheems zijn en die tevens in Afrika en Azië van nature voorkomen, en Chileense Flamingo's (*Phoenicopterus chilensis*) die bekend zijn van Zuid Amerika en daar behalve in het Andesgebergte ook in lager gelegen gebieden leven. Daarnaast werden in de afgelopen decennia Kleine Flamingo's (*Phoeniconaias minor*) (tot wel 7 stuks) en een enkele Caribische Flamingo (*Phoenicopterus ruber*) in Nederland gezien, maar deze twee vormen werden hier na 2015 niet meer vastgesteld.

Kleine Flamingo's leven van nature in Afrika en Azië, op veel plaatsen samen met Grote Flamingo's, en ze laten zich af en toe in kleine aantallen zien in de broedkolonies van de Grote Flamingo's in Zuid Europa. Zowel de Grote als de Kleine Flamingo's kunnen vanuit Afrika en Zuid Europa op eigen kracht in noordelijker contreien terecht zijn gekomen. Vroeger leefden hier al Grote Flamingo's, maar die zijn enige duizenden jaren geleden verdwenen, mogelijk als gevolg van menselijke activiteiten. Veranderde en voor flamingo's verbeterde leefomstandigheden zouden een verklaring kunnen zijn voor hun hervestiging.

Van de andere twee soorten wordt aangenomen dat ze hier door menselijke interventie zijn gearriveerd (weggevlogen uit gevangenschap of bewust losgelaten), hoewel een spontane oversteek van de oceaan door de Chileense Flamingo's niet volledig kan worden uitgesloten. Flamingo's zijn immers goede vliegers die tijdens zwerftochten soms duizenden kilometers van hun geboortegrond af kunnen dwalen.

Omdat de drie *Phoenicopterus*-flamingovormen erg nauw aan elkaar verwant zijn, hebben ze, wanneer ze elkaar treffen, er geen moeite mee zich in gemengde leefgroepen aaneen te sluiten, en ook niet om onderling te hybridiseren. De populatie in West Europa telt in 2017 ruim 30 Chileense en ruim 15 Grote Flamingo's. Verder zijn er 15 á 20 hybriden, zowel hybriden tussen Grote en Chileense Flamingo's als hybriden tussen Grote en Caribische. Van de ene Caribische Flamingo die van 1994 tot 2016 deel uitmaakte van de populatie leven nog diverse nakomelingen. De gemengde flamingogroep broedt al vijfendertig jaar in het Zwillbrocker Venn in Duitsland, nabij de grens met Nederland. Bijna jaarlijks komen er in de broedkolonie jonge flamingo's uit het ei. Elk broedpaar produceert slechts één ei, maar flamingo's kunnen tientallen jaren oud worden en een gemiddelde van 5 á 6 opgroeiende jongen per jaar is voldoende om de populatie in stand te houden. De jonge flamingo's in de broedkolonie worden geringd, elk met een ring met een unieke code om ze in hun verdere leven individueel te kunnen volgen.

De flamingo's hebben de wateren in Nederland en aangrenzend Duitsland als leefgebied en trekken, afhankelijk van de voedselbeschikbaarheid ter plaatse, van de ene plek naar de andere. In de winter houden ze zich meestal op in de Nederlandse Delta, de laatste jaren met name in het Grevelingenmeer. Flamingo's zijn voor het vinden van voedsel afhankelijk van open water en gewoonlijk vriest hier het water niet dicht. Op geen enkele manier wordt in de aanwezigheid van de flamingo's in West Europa door mensen ingegrepen.

Nog steeds is het waarnemen van vrij levende flamingo's in Nederland voor veel mensen een bijzondere ervaring. Vaak denkt men ten onrechte dat flamingo's tropische vogels zijn en hier niet zouden kunnen overleven. Flamingo's in de winter tussen het ijs passen daarom niet goed bij het beeld dat men altijd had. Voor sommigen is dat de reden om over de aanwezigheid van deze vogels in Nederland meer informatie te gaan zoeken. En bij zoeken op het internet komt men dan al snel op deze webpagina terecht.

Bron: <http://www.flamingosinnederland.info/>